

پوکا یوکه چیست؟

گروه شرکتهای آرک

نرم افزارهایی مطمئن، هوشمند و کارآمد

پوکا یوکه چیست؟

پوکایوکه چیست ؟

پوکایوکه توسط یک مهندس تولید، ژاپنی به نام شی جی یو شینگو ابداع شد. پوکا در فارسی به معنای (خطاهای غیر عمدی) و یوکه (پرهیز) است. نتیجه اینکه پوکایوکه سیستمی است که از هدر رفتن انرژی، زمان و منابع قبل از بروز خطا در آینده، جلوگیری میکند.

اساس پوکایوکه بر احترام به ذکاوت و هوش کارگران مبتنی است. پوکایوکه با حذف کارهای تکراری و فعالیتهایی که وابسته به حافظه و احتیاط هستند، وقت و فکر کارگران را آزاد میکند تا آنها بتوانند وقت خود را به انجام فعالیتهای ارزش آفرین اختصاص دهند. در محیط پیچیده کاری، ممکن است بعضی از کارها اشتباه انجام شوند و هر روز این امکان وجود دارد که این اشتباهات به تولید محصول معیوب منجر شوند. عیوب، اتلاف محسوب میشوند و اگر شناسایی نشوند، انتظارات کیفی مشتری را برآورده نمی کنند. پوکا یوکه بر این اعتقاد استوار است که نباید حتی تعداد کمی کالای معیوب تولید شود.

نباید انتظار داشت که افراد همه کارها را همیشه مثل ماشین درست و دقیق انجام دهند. یک حواس پرتی کوچک می تواند باعث بروز اشتباه شود. این خطا لزوماً به عنوان کم کاری یا قصور در کار نیست. بلکه یک نقص طراحی است که باعث شده برای انجام عملیاتی، توجه و دقت عمل زیادی صرف شود و این مشکل بزرگی است.

اصول پایه ای پوکایوکه ، طراحی یا استفاده از ابزارهای پیشرفته یا گاه ساده ، تکنیکها و فرایندهایی است که اشتباه کردن را برای استفاده کننده غیر ممکن میکند. پوکایوکه یک قانون ساده است که باعث صرفه جویی های کلان میشود.

با ایجاد خطانپذیری در سیستم، اگر استفاده کننده در شرایط عادی و نرمال هم نباشد، در استفاده از سیستم نمی تواند خطایی کند و این خود باعث جلوگیری از اتلاف، خرابی، ضایعات و حادثه می شود.

پوکایوکه در مقابل انواع خطاها چهار وظیفه مهم برعهده دارد:

۱- حذف خطا

۲- کنترل و جلوگیری از بروز خطا

۳- توقف اثرات زیانبار خطا

۴- اعلام وجود خطا

پوکا یوکه چیست؟

تشخیص و توقف عیبی که در حال ایجاد شدن است، «پیشگیری» و تشخیص عیبی که به تازگی ایجاد شده است، «کشف» نامیده می شود.

علل عمده بروز خطا

۱- اشتباهات: مثل اشتباه ممیز، اطلاعات اشتباه، تشخیص نادرست و...
۲- تغییرات: مثل فرهنگ سازمانی متفاوت، دیدگاه مختلف ممیزان، و...
۳- پیچیدگی: مثل پیچیدگی برخی فرایندها، نبود فرهنگ سازمانی مشخص و...
این عوامل ریشه اصلی عیوب و خطاها هستند. با توجه به این که بهترین روش های کنترل پیشگیرانه هم کامل نیستند، بنابراین نیاز به یک پاسخ واکنشی در قبال بروز خطاها وجود دارد. در این حالت اقدام اصلاحی بر کنترل خطا و بهبود آن و یا توقف کامل فرایند تاکید دارد. بنابراین در مواجهه با خطاها به سه طریق میتوان اقدام کرد:

- ۱- Warn آگاهی دادن و جلوگیری از بروز خطا
- ۲- Control مشخص شدن خطا و کنترل آن
- ۳- Shutdown توقف کامل فرایند و حذف خطرات فرآیند

نتیجه گیری

پوکایوکه مانند علم پرتاب یک موشک پیچیده نیست بلکه دارای قوانین و تکنیک های ساده ای است که می تواند صرفه جویی های کلانی را برای سازمان داشته باشد. حد و اندازه تکنیک های پوکایوکه در کارهایی که انجام می گیرد مشخص می شود. برای پوکایوکه ایده های بسیاری وجود دارد که هر یک می تواند دارای حد و اندازه خاص خود باشد.

با در اختیار داشتن آخرین و مهمترین مقالات و اخبار روز دنیا در حوزه های مالی، مدیریت، منابع انسانی و فناوری، و نیز بهره مندی از دوره های آموزشی رایگان و اطلاع از آخرین بخشنامه ها و اطلاعیه های مالیاتی و ... تنها یک کلیک فاصله دارید.
در **خبرنامه آرک** عضو شوید.